

Lausunto Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2026 talousarviosta

Kuntakehityslautakunta 17.09.2025
656/00.04.01/2025

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus pyytää sopijakuntiensa lausuntoa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 12.8.2025 tekemistä ja liitteinä olevista esityksistä:

–Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimus 2026-2028, §85
–Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2030, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, §86

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus pyytää sopijakuntia toimittamaan Tuusulan kunnanhallitukselle osoitetut kirjalliset lausunnot talousarvio- ja palvelusopimusesityksistä viimeistään 30.9.2025 mennessä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii yhteistoimintasopimuksessa sille osoitetuista sopijakuntien ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä. Ympäristökeskus tuottaa palvelunsa ja viranomastehtävät toimintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelut jakautuvat ympäristökeskuksen hallinnon, ympäristövalvonnan, ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluyksiköille.

Kuntien maksuosuudet määräytyvät tuotteistettujen ja kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden mukaisesti. Sopijakuntien lopulliset maksuosuudet määräytyvät tilinpäätösvaiheessa kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulojen perusteella.

Keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2026:

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus muuttaa muiden Tuusulan kunnan toimintojen kanssa uuteen palvelukeskukseen Särään vuoden 2026 loppupuolella. Palvelukeskukseen muuttaminen on lykkäytynyt mm. kaavavalitusten vuoksi lähes kahdella vuodella. Kunnan toimittamien laskelmien perusteella ympäristökeskuksen osuus uusien tilojen vuokrasta, kalustamisesta sekä muuttokuluista vuoden 2026 osalta on 130 000 euroa. Koska ympäristökeskuksen Marianlinnan tilat on vuokrattu yksityiseltä vuokranantajalta ja määräaikainen vuokrasopimus on voimassa vuoden 2026 loppuun asti, tulee talousarvioon varata 130 000 euroa ylimääräisiä kuluja muutosta ja muutaman kuukauden päällekkäi sestä vuokrasta. Jatkossa ympäristökeskuksen osuus Särään tilavuokrasta tulee olemaan noin 270 000 euroa (alv 0%) mikä on noin 70 000 euroa enemmän kuin vuokra ja sähkölasku nykyisissä vuokratiloissa.

Vesienhoitotyötä ympäristökeskuksen toiminta-alueella jatketaan ja laajennetaan. Valuma-aluekunnostuksia ja järvillä tehtäviä toimenpiteitä tehdään tiiviissä yhteistyössä sopijakuntien ja muiden kumppaneiden kanssa. Edistämme maatalouden hiiliviljelyä ja elinympäristöjen kunnostus- ja hoitotoimia sekä vieraslajien torjuntaa. Toimien toteutukselle on haettu ja saatu rahoitusta ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön hankehauista.

Ympäristövalvonta on vuosina 2024 ja 2025 koonnut yksikössä tehtävän suunnitelmallisen valvonnan työtavat ja koostanut sen perusteella kirjallisen ohjeen säännöllisen valvonnan tekemiseen luvitetuissa ja

rekisteröidyissä kohteissa. Vuonna 2026 vakiinnutetaan ohjeen mukaiset työtavat sekä seurataan ohjeen toimivuutta. Vuoden 2026 aikana suunnitelmalliseen valvontaan sisällytetään koordinoitusti myös kemikaalivalvonta.

Terveysvalvonnassa keskitytään palveluyksikön perustehtävään ja palvelujen turvaamiseen sekä huolehditaan työtapojen yhdenmukaisuudesta tilanteessa, jossa eläköitymisten johdosta yksikköön on tullut uusia työntekijöitä.

Eläinten hyvinvointilain mukaista valvontaa kehitetään ammattimaisen ja laajamittaisen eläintenpidon osalta.

Eläinlääkärien yhteisvastaanoton toimintaa Majavantiellä kehitetään vastaamaan vuoden 2026 alusta uusiutuvan eläinlääkintähuoltolain säädöksiä. Jatkossa kunnan tulee eritellä järjestämisvastuuseen kuuluvien ja kuulumattomien palveluiden järjestäminen ja muista kuin järjestämisvastuuseen kuuluvista palveluista tulee periä markkinaperusteinen hinta.

Kehittämistavoitteet 2026

1. Ympäristönsuojelun vesistön- ja luonnonsuojelutyö on aktiivista ja vaikuttavaa
 - Tuusulanjärven, Kilpijärven, Isojärven, Valkjärven ja Hunttijärven kunnostustyö hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi jatkuu.
 - Vuonna 2024 aloitettu kuntien vuokrapeltojen kunnostusta hiiliviljelymenetelmin edistävän Hilkku-hankkeen toteutus jatkuu.
 - Sopijakuntien yhteinen haitallisten vieraslajien torjuntatyö jatkuu.
 - Hanketoimintaa käynnistetään luonnonsuojelun edistämiseksi sopijakuntien luontoalueilla ja uusilla vesistöillä (mm. Sahajärvi, Mustijoki)
2. Ympäristövalvonta kehittää suunnitelmallista valvontaa
 - Suunnitelmallisen valvonnan kehittämistä jatketaan vakiinnuttamalla valittuja toimintatapoja käytäntöön ja seuraamalla niiden toimivuutta sekä sisällyttämällä kemikaalivalvonta suunnitelmalliseen valvontaan.
3. Terveysvalvonta säilyttää toimintakykynsä haasteellisessa toimintaympäristössä
 - Eläköitymisten takia työyksikköön on tullut useita uusia työntekijöitä, varmistamme mm. paritarkastusten avulla toimintatapojen yhdenmukaisuuden
4. Ammattimaisen ja laajamittaisen eläintenpidon valvontaa kehitetään
 - Määrittelemme valvontakohteiden riskiperusteisuuden
5. Toimimme yhdessä muiden viranomaisten, sopijakuntien ja muiden sidosryhmien kanssa
 - Kehitämme yhteistyötä sopijakuntien kanssa mm. kuntavierailujen muodossa
6. Kehitämme ympäristökeskuksen asiakastyötä
 - Ympäristövalvonnan säännöllisen valvonnan kohteille suunnattu asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu vuoden 2025 aikana. Vuonna 2026 käydään läpi saatu palaute ja tarvittaessa muutetaan toimintatapoja saadun palautteen perusteella.
 - Eläinlääkintähuollossa kehitetään praktiikkatoimintaa vastaamaan uuden eläinlääkintä-huoltolain vaatimuksia.

– Ympäristövalvonnan lupakäsittelyn menettelyt ja tavoiteajat on määritelty vuonna 2025. Vuonna 2026 jatketaan henkilöstön sitouttamista tavoitteisiin sekä raportoidaan toteutumisesta sopijakunnille.

7. Ympäristökeskuksen henkilökunta voi hyvin

- Huolehdimme työhyvinvoinnista ja kaikkien pysymisestä mukana muutettaessa uudenvuotisiin yhteistiloihin kunnan palvelukeskukseen Särnään.

- Parannamme hallinnan tunnetta työssä mm. vahvistamalla ja selkeyttämällä työpari- ja tiimityöskentelyn tapoja

Vesistökunnostus hankkeet

Mäntsälän Kilpjarven, Isojärven vesistökunnostushankkeet jatkuvat. Lisäksi valmisteilla on Sahajärven ja Huntijärven vesistökunnostushankkeet.

Toimintamenot

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen talousarvion 2026 mukaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintamenot kasvavat vuoden 2026 talousarvioesityksessä noin 5,7 % eli noin 287 000 euroa vuoden 2025 talousarvioon verrattuna. Sopijakuntien yhteistoimintakorvaukset kasvavat noin 6,0 % eli noin 237 000 euroa.

Mäntsälän kunnan maksuosuudet

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuudet Mäntsälän kunnan osalta vuodelle 2026 nousevat yhteensä 561 356,52 euroon (vuonna 2024 oli 543 979 euroa) – muutos + 17 377 euroa / + 3,2 %.

Valmistelija	kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa, vesa.gummerus@mantsalsa.fi
Esittelijä	Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa
Päätösehdotus	Kuntakehityslautakunta esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus esittää lausuntonaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2026 talousarvioesityksestä ja taloussuunnitelmasta vuosille 2027-2030 sekä palvelusopimuksesta vuosille 2026-2028 seuraavaa: 1. Mäntsälän kunta hyväksyy osaltaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2026 talousarvioesityksen ja palvelusopimuksen vuosille 2026-2028. 2. Mäntsälän kunta pitää isäntäkunnan tukipalvelujen kustannusnousua kohtuuttoman suurena ja edellyttää, että taloussuunnitelmassa tuleville vuosille isäntäkuntakunnan tukipalvelujen kustannusnousu tulee saada merkittävästi pienemmäksi. Lisäksi vuoden 2026 muuttokustannusten tulee olla kertaluonteinen erä, joka poistuu muuton jälkeisiltä vuosilta. 3. Ympäristölupien käsittelyaikoja tulee seurata säännöllisesti ja nopeuttaa prosessia edelleen. Tavoitteena tulee olla lupakäsittelyaika, joka on vertailukelpoinen lähialueen kunnallisiin ympäristölupaviranomaisiin. Kun lupaa aletaan kirjoittamaan päätösvaiheeseen, hakijalle tulee antaa tieto ja lupaus milloin lupapäätös on käsitellyssä. 4. Mäntsälä pitää tärkeänä järvikunnostushankkeita ja näiden osalta on perusteltua vakiinnuttaa talousarvioon niin kunnan omarahoitusosuus kuin ympäristökeskuksen palvelun osuus. Mäntsälän kunta pitää tärkeänä, että uusia hankkeita saadaan myös käynnistettyä, tavoitteena seuraavaksi Sahajärven sekä Mustijoen osalta.

5. Palvelusopimukseen tulee kirjata selkeästi, että Helsingin yliopiston Saaren eläinklinikka tuottaa eläinlääkintähuoltolain (285/2023) mukaiset, laissa määritellyt eläinlääkintähuoltopalvelut Mäntsälän kunnan alueella.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Liite 1. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimus 2026-2028

Liite 2. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen talous- ja toimintasuunnitelma 2026-2030